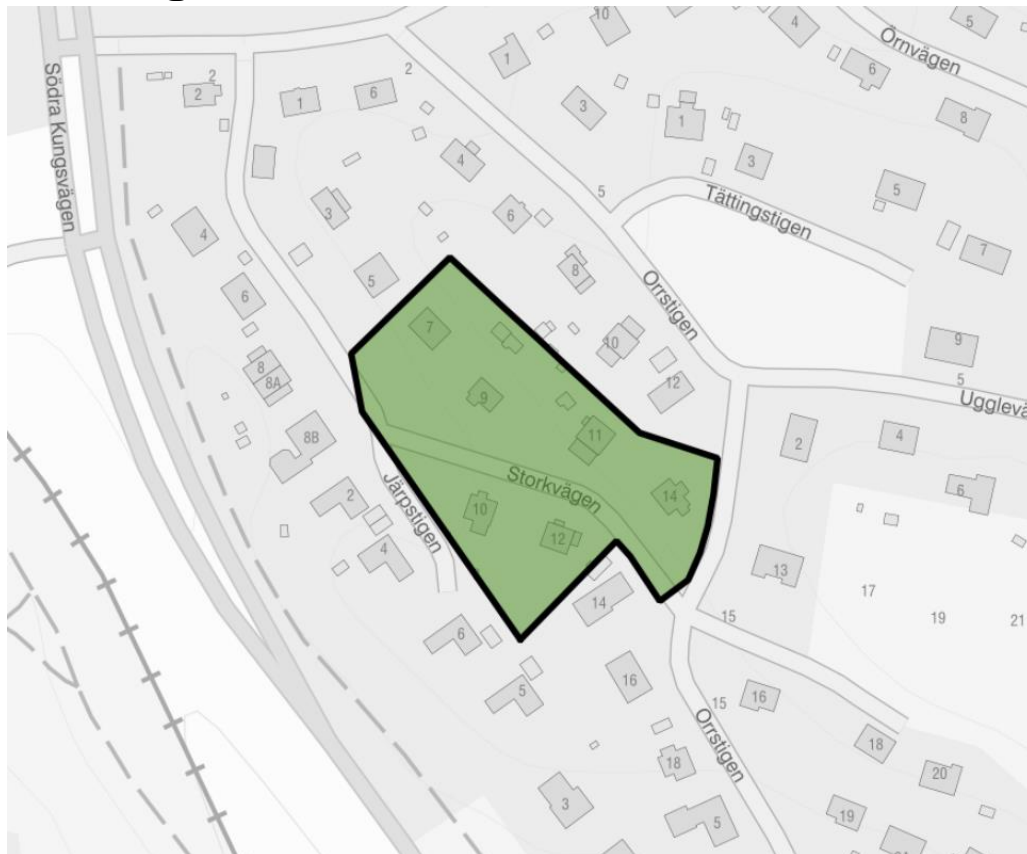

Storkvägen

Bakgrund

Storkvägen är en av de äldsta delarna av Mosstorps och bebyggdes på 1920-talet efter stadsplanen som antogs 1926 och som präglas av hög anpassning till den kuperade terrängens nivåskillnader vilket även skapat en lite mer oregelbunden tomtstruktur. Mosstorps tidiga villabebyggelse är ombyggd och uppblandad med 1940- och 50-talsvillor. Ibland har även förtätningar skett i sen tid då nutida typer av villor har uppförts.

Vid Storkvägen finns ett litet utsnitt av 1920-talsvillor med bibehållen ursprunglig karaktär. Flera är uppförda mellan åren 1922 och 1926. Några av husen är arkitekturritade av exempelvis arkitekten Jacob Gate som ritat åtskilliga villor på Lidingö, särskilt i Hersby villastad.

Beskrivning av området

I nordvästra Mosstorp slingrar Storkvägen fram från korsningen med Orrstigen över en skarpt markerad sluttning med stor nivåskillnad i terrängen. Närmast omgivande villabebyggelse i kvarteren Orren och Järpen är uppförd på 1920-talet. Sammanlagt finns här fem-sex villor från perioden vilka fortfarande behåller en 1920-talsprägel.

Lidingös kulturmiljöprogram – Del 2 Lidingös bebyggelsehistoria och särskilt värdefulla kulturmiljöer

Orren 13 från 1925 är av mycket stor betydelse för upplevelsen av Storkvägens sluttning som en välbevarad liten villaenklav från 1920-talet.

Beskrivning av bebyggelsen

I kvarteret Orren ligger två villor med långsidan mot gatan, indragna ett stycke på tomten. I den branta sluttningen i kvarteret Järpen, på norrsidan av Storkvägen, ligger fyra villor på avsatser högre upp, med gångar och trappor ner mot gatan. Uppvuxna äldre trädgårdar med exempelvis terrasser, höga lövträd, fruktträd, syrener och planteringar ramar in villorna och förstärker den ombonade karaktär av 1920-tal som omger det smala gaturummet. Spjälstaket, klippta häckar på stödmurar, grindstolpar av sten och tidstypiska smidesgrindar hör också till den genuina prägel av mellankrigstidens villastad.

Villorna är mestadels uppförda i 1 ½ våning med källare och vind och flertalet hus har ljus putsfasad med enkla listverk. En villa har fasad av ljusmålad locklistpanel. Fönstren är spröjsade och taken är antingen sadeltak eller brutna tak, från början tegeltäckta vilket fortfarande präglar merparten av villorna. En ursprunglig liten takkupa förekommer på några villor och entréer kan ofta ha en liten förstukvist eller veranda. Mindre förändringar förekommer och några hus har fått tillbyggnader. Prägeln av 1920-tal vilar dock fortfarande över Storkvägen.

Järpen 9 och 10 hör till områdets mer välbevarade 1920-talsvillor. Särskilt villamiljön på Orren 13 har en mycket genuin karaktär av 1920-tal i behåll som spelar stor roll för upplevelsen av det lilla gatustråket kring Storkvägen.

I kvarteret Järpen ligger ljusputsade 1920-talsvillor med tegeltäckta sadeltak. Villorna är indragna från gatan och placerade en bit upp i den branta sluttningen. Flera villor har smidesgrindar såsom (Järpen 9 från 1924).

Sammanfattande värdering

Området vid Storkvägen utgör en särskilt värdefull kulturmiljö med stark förankring i Lidingös utveckling från landsbygd till stad. Storkvägens samlade villabebyggelse har påtaglig 1920-talskaraktär både vad gäller hus och trädgårdar och är det mest bevarade exemplet från stadsdelens tidiga år.

Miljön är uppmärksammas som del av större kulturmiljö i "Lidingö – Kulturhistoriska miljöer" (Stockholms Länsmuseum, 1990).

Karaktärsdrag

- Småskalig 1920-talsstadsdel med välbevarade villor och miljöer.
- 1926 års stadsplan sätter prägel på tomtstruktur och bebyggelsemönster med god landskapsanpassning till kuperad sluttning.
- Villor i 1 ½ våning med källare och vind
- Välbevarade exteriörer med putsade fasader i ljusa färger och spröjsade tvåluftsfönster
- Spetsiga sadeltak eller brutna tak, ibland med takkupa.
- Entréer med förstukvist eller veranda.
- Uppvuxna äldre trädgårdar med höga lövträd, fruktträd, syrener och planteringar.

- Spjälstaket, klippta häckar på stödmurar, grindstolpar av sten och tidstypiska smidesgrindar.
- Trappor och terrasser vid de sluttande tomterna
- Smala gaturum

Råd och riktlinjer

Förutom vad som anges i Lidingös kulturmiljöprogram Del 1 gällande vård och underhåll av byggnader ges följande råd:

- Byggnadernas ursprungliga arkitektoniska uttryck bör bevaras och vara vägledande vid underhållsarbeten, äldre material och byggnadsdetaljer bör bevaras och i första hand renoveras med traditionella material och metoder.
- Ursprungliga delar och detaljer såsom putsade fasader i ljusa färger, spröjsade fönster, verandor och förstukvistar samt tegelklädda spetsiga sadeltak eller brutna tak bör bevaras, traditionella material och metoder bör användas.
- Nya tillägg och tillbyggnader bör utföras med hänsyn till den ursprungliga byggnaden.
- Ev. avstyckning av fastigheterna till de ursprungliga tomterna bör undvikas.
- Ev. komplementbyggnader bör anpassas till huvudbyggnaden och placeras så att de inte påverkar helheten.
- Om ny bebyggelse ska läggas till i den befintliga miljön bör den utgå från omgivande bebyggelse vad gäller placering, skala och volymverkan.
- Äldre, uppvuxna trädgårdar med höga lövträd, fruktträd, planteringar och gräsytor är ett viktigt inslag i miljön och bör bevaras. Äldre träd bör inte fällas om det inte är nödvändigt av naturvårdsskäl. Ev träd som måste tas ned bör ersättas.
- Spjälstaket, klippta häckar på stödmurar, grindstolpar av sten och smidesgrindar bör bevaras.
- Markförändringar som fyllning, schaktning och sprängning bör undvikas.
- Miljön som helhet är känslig för förändringar och antikvarisk sakkunnig bör medverka vid ändringar som påverkar det kulturhistoriska värdet.